

Nr 420

Av herr **Wahrendorff**, *angående statsbidrag till hushållningssällskapens ekonomikonsulentverksamhet.*

I flera statliga utredningar har påtalats angelägenheten av inrättande av ekonomikonsulenttjänster vid hushållningssällskapen. Typjordbrukskommittén konstaterade i sitt betänkande avgivet år 1952 att förhållandena icke vore tillfredsställande i vårt land, då det gällde förmedling av erfarenhetsrön och forskningsresultat på det jordbruksekonomiska området. Kommittén framhöll vidare, att det i sällskapen fanns vad beträffar det egentliga jordbruket specialiserade konsulenter för växtodling, husdjursskötsel och maskinanvändning och att dessa bedrev var och en inom sitt område upplysningsverksamhet rörande jordbrukets teknik. Men specialiserade som de var kunde de icke inom ramen för sin rådgivning överblicka jordbruksdriften i dess helhet, vilket vore nödvändigt för att kunna bedriva en fruktbar upplysningsverksamhet i fråga om produktionsgrenarnas rätta inbördes anpassning och om åtgärder till förbättrad ekonomi för jordbruket i dess helhet.

I betänkandet avgivet av småbruksutredningen år 1955 underströks, att de jordbruksekonomiska spörsmålen borde upptagas mer på rådgivningsprogrammet än vad hittills skett och att en sådan driftsekonomisk rådgivning vore av särskild betydelse för innehavarna av små jordbruk, där en specialiserad och därmed en på nya driftsgrenar inriktad produktion antogs bli alltmera nödvändig, för att ifrågavarande jordbrukare skulle kunna ernå en bättre ekonomisk standard. Utredningen framhöll, att åtminstone en driftsekonomisk konsulent borde finnas i varje hushållningssällskap.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 102/1953 fann statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet det av typjordbrukskommittén avgivna förslaget om införande av en ekonomikonsulentorganisation väl värt att prövas försöksvis och förordade att medel anvisades till denna verksamhet för två befattningshavare och att det skulle ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av lantbruksstyrelsen avgöra, i vilka län dessa befattningshavare skulle placeras.

För denna försöksverksamhet har anvisats 20 000 kronor per år att fördelas mellan hushållningssällskapen i Göteborgs och Bohus län samt Jönköpings län. Anslaget är emellertid sammankopplat med bokföringsanslaget, avsett till kostnaderna för insamling, kontering, journalisering och bokslutsarbete för gårdarna i den jordbruksekonomiska undersökningen, varför det verkliga anslaget till ekonomikonsulentorganisationen är mycket ringa.

Utöver ovannämnda hushållningssällskap har sällskapen i Värmlands, Gävleborgs och Jämtlands län ansett den driftsekonomiska rådgivningen till jordbruket vara av sådan vikt, att de med egna medel anställt ekonomikon-sulenter, utexaminerade från den ekonomiska linjen vid kungl. lantbruks-högskolan, och dessutom har personal anställts för bl. a. bokföringsarbetet.

Erfarenheterna från den av nämnda hushållningssällskap bedrivna drifts-ekonomiska rådgivningen är mycket goda. En bättre kännedom om de drifts-ekonomiska förhållandena vid jordbruket är även till gagn för ett fram-gångsrikt bedrivande av rationaliseringsarbetet på jordbrukets område. Verksamheten är väl värd att få allt stöd från statsmakternas sida.

I direktiven till den av jordbruksministern nyligen tillsatta utredningen rörande upplysnings- och rådgivningsverksamheten på jordbrukets område uttalas, att rådgivning i driftsekonomiska frågor genom särskilda ekonomi-konsulenter bör upptagas till behandling. I avvaktan på utredningens förslag finner jag det nödvändigt med en höjning redan nu av anslaget till ekono-mikonsulentorganisationen och att medel måtte utgå till samtliga hushåll-ningssällskap, som nu har ekonomikon-sulenter, för avlöning av dessa. Även hushållningssällskapen i Värmlands, Jämtlands och Gävleborgs län bör alltså erhålla statsbidrag med varadera 10 000 kronor till ekonomikon-sulent-verksamheten.

Enligt nuvarande ordning får de hushållningssällskap, som erhåller stats-bidrag till ekonomikon-sulentverksamhet, å andra sidan en minskning i ersättningen för medverkan vid den jordbruksekonomiska undersökningen. Ifrågavarande ersättning reduceras med 95 kronor för varje i undersökning-en deltagande gård. Härigenom följer i praktiken en avsevärd minskning av bidraget till ekonomikon-sulentverksamheten. Det synes mig önskvärt, att bidraget till ekonomikon-sulentverksamheten får utgå utan någon sådan reducering. Ifrågavarande verksamhet är av så stor betydelse, att detta måste anses motiverat. Samtliga fem hushållningssällskap, som har ekonomi-konsulentverksamhet, bör alltså erhålla statsbidrag för densamma med vart-dera 10 000 kronor utan att bidraget för medverkan i den jordbruksekonomi-ska undersökningen i anledning härav minskas.

Med stöd av vad som ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen vid behandling av statsverkspropositionen, nionde huvudtiteln, punkt 89, måtte besluta, att statsbidrag till ekonomikon-sulentverksamhet må utgå med 10 000 kro-nor varadera till samtliga fem hushållningssällskap, som driver sådan verksamhet, utan att bidraget till ifrågavarande sällskap för medverkan i den jordbruksekonomiska un-dersökningen i anledning härav minskas, samt anvisa här-för för budgetåret 1957/58 erforderliga medel.

Stockholm den 26 januari 1957

Harry Wahrendorff